

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSP.WPP.0640.68.2024

Warszawa, 21 października 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję przyjęte przez Radę Ministrów stanowisko wobec

**- obywatelskiego projektu ustawy o zmianie
ustaw w celu wsparcia odbiorców energii
elektrycznej, paliw gazowych i ciepła
oraz niektórych innych ustaw (druk nr 494).**

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Klimatu i Środowiska do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Stanowisko Rządu RP

do obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustaw w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła oraz niektórych innych ustaw (druk nr 494)

Cel projektu ustawy

Celem obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustaw w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła oraz niektórych innych ustaw (druk nr 494), zwanego dalej „projektem”, jest zapewnienie w II połowie 2024 r. rozwiązań stabilizujących ceny energii elektrycznej, gazu ziemnego, ciepła systemowego dla gospodarstw domowych, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów użyteczności publicznej oraz mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Projekt przewiduje modyfikację i przedłużenie działania mechanizmów funkcjonujących w 2023 r. oraz w I połowie 2024 r. wprowadzonych przepisami m.in.:

- ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym;
- ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej;
- ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku oraz w 2024 roku;
- ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu;
- ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw.

Główne rozwiązania proponowane w projekcie

- Przedłużenie do końca 2024 r. dla gospodarstw domowych mechanizmu wsparcia w postaci „zamrożenia” cen i stawek za energię elektryczną opłat w określonych limitach zużycia na poziomie cen z 2022 r. (limit roczny 3 MWh dla ogółu gospodarstw domowych; 3,6 MWh dla gospodarstw z osobami niepełnosprawnymi; 4 MWh dla gospodarstw posiadających Kartę Dużej Rodziny oraz gospodarstw domowych rolników).
- Dla zużycia energii elektrycznej powyżej przedmiotowych limitów (ale niższego niż 5 MWh) zastosowanie mechanizmu ceny maksymalnej na poziomie 500 zł/MWh.
- Dla zużycia energii elektrycznej powyżej 5 MWh zastosowanie mechanizmu ceny maksymalnej na poziomie 693 zł/MWh, z wyjątkiem gospodarstw ogrzewających się energią elektryczną korzystających dalej z ceny maksymalnej na poziomie 500 zł/MWh.
- Dla sektora MŚP, podmiotów wrażliwych i samorządów do końca 2024 r. przedłużenie mechanizmu ceny maksymalnej za energię elektryczną na poziomie 500 zł/MWh.
- Przedłużenie do końca 2024 r. wsparcia finansowego w postaci „dodatku osłonowego”.

- Przedłużenia do końca 2024 r. mechanizmów ochronnych w zakresie gazu ziemnego dla odbiorców chronionych w postaci ceny maksymalnej 200,17 zł/MWh oraz zamrożenia stawek dystrybucji.
- Przedłużenie stosowania maksymalnej ceny paliw gazowych dla piekarni do dnia 31 grudnia 2024 r.
- Przedłużenie refundacji podatku VAT dla paliw gazowych do dnia 31 grudnia 2024 r.
- Przedłużenie mechanizmu ograniczającego obciążenia finansowe związane z opłatami za ciepło ponoszone przez gospodarstwa domowe lub instytucje użyteczności publicznej w postaci stosowania w rozliczeniach z odbiorcami uprawnionymi maksymalnej ceny dostawy ciepła dla danego systemu ciepłowniczego z uwzględnieniem cen i stawek opłat w każdej grupie taryfowej, powiększonych w stosunku do cen i stawek opłat stosowanych na dzień 30 września 2022 r. o 40%.

Stanowisko Rządu RP

Rząd RP z uwagi na funkcjonowanie w II połowie 2024 r. kompleksowych mechanizmów chroniących odbiorców przed wzrostem cen energii nie widzi zasadności wprowadzania rozwiązań przewidzianych w projekcie.

Na wstępie należy wskazać, że w II połowie 2024 r. funkcjonują już rozwiązania chroniące obywateli przed wzrostem cen energii wprowadzone przepisami ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego, zwanej dalej „ustawą o bonie energetycznym”. Projekt nie uwzględnia tego faktu, wobec czego propozycje w nim przedstawione **nakładałyby się bądź kolidowałyby z obowiązującymi już systemami ochronnymi. Dodatkowo należy podkreślić, że w ustawie nie wskazano realnego źródła finansowania.**

Należy zwrócić uwagę, że w zakresie cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych rozwiązania zawarte w projekcie wydają się wyjątkowo skomplikowane w porównaniu do funkcjonującego mechanizmu ceny maksymalnej za energię elektryczną w wysokości 500 zł/MWh dla gospodarstw domowych i 693 zł/MWh dla pozostałych odbiorców uprawnionych. W projekcie, oprócz mechanizmu mrożenia cen do określonych limitów zużycia, proponuje się wprowadzenie zróżnicowania w zakresie ceny maksymalnej, której wysokość z kolei uzależniona jest od poziomu zużycia energii oraz rodzaju wykorzystywanego źródła ogrzewania. W tym kontekście niezrozumiała wydaje się zaproponowana w projekcie cena maksymalna 500 zł/MWh dla sektora MŚP, podmiotów użyteczności publicznej czy samorządów, która jest niższa niż cena maksymalna dla gospodarstw domowych o wysokim zużyciu energii, to min. gospodarstwa domowe, które przeszły proces transformacji i elektryfikacji ogrzewania (693 zł/MWh).

Proponowane przedłużenie funkcjonowania wsparcia finansowego w postaci dodatku osłonowego również wydaje się nieuzasadnione, z uwagi na funkcjonowanie nowego świadczenia finansowego dla gospodarstw domowych w postaci bonu energetycznego. Konstrukcja bonu pozwala objąć wsparciem większą niż w przypadku dodatku osłonowego

grupę gospodarstw domowych (wyższe progi dochodowe uprawniające do uzyskania świadczenia) i wspiera dodatkowo gospodarstwa domowe najbardziej narażone na wzrost kosztów energii, które wykorzystują energię elektryczną do zasilania głównego źródła ogrzewania.

W zakresie cen gazu ziemnego wprowadzone adekwatne rozwiązania pozwoliły na powrót do stosowania cen z zatwierdzonych taryf. Dla największego przedsiębiorstwa obrotu paliwem gazowym cena ustalona została na poziomie ok. 240 zł/MWh.

W przypadku ciepła projekt przewiduje utrzymanie wysokości ponoszonych przez odbiorców cen i stawek opłat za dostarczone ciepło systemowe na poziomie nie wyższym niż ceny i stawki stosowane wobec odbiorców ciepła w dniu 30 września 2022 r. powiększone o 40% w każdej grupie taryfowej w danym systemie ciepłowniczym. Obowiązujące rozwiązania natomiast przedłużają zmodyfikowane mechanizmy ograniczające koszty z tytułu zaopatrzenia w ciepło z systemów ciepłowniczych, dopuszczając stopniowe wzrosty cen w II połowie 2024 r., a następnie w I połowie 2025 r. i przywrócenie do stosowania cen z taryf lub cennika od 1 lipca 2025 r.

Prezentowane w projekcie rozwiązania wiązałyby się z koniecznością zabezpieczenia znaczącej ilości środków finansowych, które zostały zadeklarowane na poziomie ok. 15 mld zł (co analizując proponowane zmiany do reguł wydatkowych wydaje się być wartością zaniżoną). Dodatkowo w zakresie źródeł finansowania w projekcie wskazano jedynie, że środki przeznaczone na wypłatę rekompensat będą pochodziły z odpisu na Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny i Funduszu COVID-19. Nie przedstawiono jednak propozycji źródeł zasilenia tych funduszy.

Nie bez znaczenia jest również fakt, że ustawa o bonie energetycznym była procedowana w terminie umożliwiającym wejście w życie przepisów jeszcze przed dniem 1 lipca 2024 r. – dając możliwość, przede wszystkim przedsiębiorstwom energetycznym, na odpowiednie przygotowanie się do realizacji jej przepisów. W tym aspekcie dalsze procedowanie projektu, którego rozwiązania musiałyby wejść w życie z mocą wsteczną, jest niezasadne.

Podsumowując, obowiązujące przepisy wprowadzone ustawą o bonie energetycznym w pełni realizują podstawowy cel określony w projekcie, tj. skuteczne wsparcie odbiorców energii elektrycznej, gazu ziemnego czy ciepła systemowego w II połowie 2024 r. Wobec powyższego, jak wskazano na wstępie, **Rząd RP nie może ocenić pozytywnie projektu.**